

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.304/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Nahóczky Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nahóczky Endre ügyvéd)

Az I. rendű alperes: ...

A II. rendű alperes: ...

Az alperesek képviselője: Dr. Túri György ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeinek levonása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I-II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Gyulai Törvényszék 6.Pf.25.043/2022/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Gyulai Járásbíróság 16.P.20.428/2020/50. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi az I. rendű és a II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak – felhívásra – 41.700 (negyvenegyezer-hétszáz) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illetéket.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a közte és az I. rendű alperes között 2008. május 27-én létrejött kölcsönszerződést a megkötésig visszamenő hatállyal nyilvánítsa érvényessé és kötelezze az alpereseket 3.896.244 forintot, valamint annak késedelmi kamatai egyetemleges megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 2008. május hó 27. napján létrejött kölcsönszerződés – az ügyleti kamat százalékban kifejezett éves mértéke megjelölésének elmaradása és az árfolyamkockázatról történő tájékoztatás nem megfelelő volta miatt – érvénytelen. A kölcsönszerződést megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényesnek nyilvánította oly módon, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori éves mértékét 19,41%-ban állapította meg. Egyetemlegesen kötelezte alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 2.083.881 forintot és ez után 2018. augusztus 3. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 183.237 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[3] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[4] Indokolásában – többek között – kifejtette, az alperesi tényleges befizetések összege a 8.368.389 forintból csak 5.696.266 forintot tesz ki. Az eredeti egyedi kölcsönszerződés szerint a rendszeres törlesztőrészek alapján 120 alkalommal 59.746 forintot, a szerződésben külön is nevesítetten összes törlesztőrészeként 7.169.520 forintot kellett volna abban az esetben is fizetni az alpereseknek, ha 2008. május 27-ét, a szerződéskötés napját követően a CHF árfolyama 120 hónap alatt semmit sem változott volna, hanem az 10 évig változatlan marad. Az alperesek még ennek a fizetési kötelezettségüknek sem tettek eleget, a 7.169.520 forintból mindössze 5.696.266 forintot fizettek meg. A 7.169.520 forint és az 5.696.266 forint különbözete 1.473.254 forint, amely még abban az esetben is megilletné a felperest, ha a

szerződés érvényes CHF alapú szerződés lett volna, olyan módon, hogy az árfolyam nem változik. Fel sem merülhet tehát az, hogy az alpereseknek egyáltalán ne lenne tartozása a felperes felé.

[5] A másodfokú bíróság ítéletében figyelemmel volt a Kúria 4/2021. PJE határozatában foglaltakra is, ezzel összefüggésben megállapította, hogy az abban kifejtettek alapján is helyes az elsőfokú bíróság döntése. A perbeli szerződés esetében ugyanis a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) szerinti – felülvizsgáltnak minősülő – elszámolás 0 forintos túlfizetést állapított meg, ezt az alperesi hátralékból levonva semmit sem változik az alperesi hátralék felmondáskor fennálló összege.

[6] A DH2 törvény szabályai nem törhetők át azon az alapon, hogy a 0 Ft „nyilvánvalóan nem lehet valós”. A felperes egyébként utalt arra, hogy a kedvezmények elszámolása miatt alakult ki a 0 forintos összeg, de ennek nincs is jelentősége, ugyanis a DH2 törvény szerinti elszámolás összege a DH2 törvény 18. § (5) bekezdés második mondata alapján utólagosan már nem vitatható a 0 forint levonásával, elszámolásával pedig a 4/2021. PJE határozat és az annak publikálása óta kialakult bírósági gyakorlat alapján sem volt megállapítható, hogy eltérő hátralék állt fenn a szerződés felmondásának időpontjában.

[7] A jogerős ítélet ellen az alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Álláspontjuk szerint a felülvizsgálat engedélyezése azért indokolt, mert a jogerős ítélet eltér a Kúria 4/2021 PJE jogegységi határozatától [Pp. 409. § (3) bekezdés]. A jogegységi határozat rögzíti, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolás nem zárja ki, hogy a bíróság a polgári jog anyagi szabályai szerint utólag vizsgálja, hogy alapos volt-e a pénzintézet részéről a szerződésnek az adós fizetési késedelmére alapított felmondása. Arra hivatkoztak, hogy a felmondásig az alpereseket csak 4.480.950 forint fizetési kötelezettség terhelte és azt a törvényszék is megállapította, hogy az alperesek a felmondásig befizetettek 5.696.266 forintot, így nyilvánvalóan túlfizetésben voltak.

[8] Hivatkoztak a jogegységi határozat 4. pontjára, amely szerint az adós csupán kisebb összegű hátraléka, vagy rövidebb időtartamú késedelve miatt – az arányosság követelményére tekintettel – felmondásnak jellemzően nincs helye. A 5. pont szerint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen jogügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. Kiemelték, hogy a jogegységi határozat 6. pontja szerint a befizetett összeget teljes egészében (tehát az érvénytelen részhez kapcsolódó többlétszolgáltatást is) a szerződés teljesítéseként kell elszámolni, ehhez az adós további jognyilatkozatára nincs szükség. Ha a többlétszolgáltatást teljesítő adós a teljesítéskor késedelembe volt, a többlétszolgáltatást a hátralékos szolgáltatásra kell elszámolni.

[9] A Kúria elöljáróban rögzíti, mivel a jogerős ítélet szerinti marasztalási összeg és ezzel összefüggésben a felülvizsgálati kérelemben vitatott összeg nem haladja meg az ötmillió forintot, ezért a Pp. 408. § (1) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a

felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében az alpereseknek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjeszteniük.

[10] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben a 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontja értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Minderre figyelemmel a Kúria az alperesek által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálta, hogy az általuk előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a Kúria közzétett határozatától eltérésre figyelemmel.

[11] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények – az alábbiak szerint – nem teljesültek.

[12] A Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítéletre hivatkozás esetén a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a BHGY-ban 2012. január 1. után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A felülvizsgálat engedélyezése körében a Kúria csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja, a jogerős ítélet felülvizsgálatát tehát csak az engedélyezés feltételei szempontjából végzi el (PK vélemény 5. és 7. pontjai). A Pp. 410. § (2) bekezdés b) pontja generális szabályként – az engedélyezési kérelemben megjelölt októl függetlenül – rögzíti, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben többek között meg kell jelölni az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével. A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pontja részletezi, hogy az egyes engedélyezési okokhoz kapcsolódóan milyen további tartalmi követelmények érvényesülnek. A Pp. 409. § (3) bekezdéséhez kapcsolódóan a (2) bekezdés cd) pontja kimondja, hogy Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén abban meg kell jelölni a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér.

[13] A fenti rendelkezésekből következik, hogy abban az esetben, ha a fél a felülvizsgálat engedélyezését a Kúria közzétett határozatától történő eltérésre alapítja, a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél egyrészt megjelöli az elvi jelentőségű jogkérdést a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével, másrészt az így, hiánytalanul megjelölt jogkérdésben térnek el az általa hivatkozott, közzétett határozatok a felülvizsgálattal támadott jogerős határozattól. Az adott ügyben ez a feltétel nem teljesült az alábbiak szerint.

[14] Az alperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben jogszabálysértésként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 525. § (1) bekezdés e) pontját jelölték meg, és arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet ellentétes a 4/2021 PJE határozat egyes rendelkezéseivel. A Kúria ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a 4/2021 PJE határozat azokra a jogviszonyokra alkalmazandó, amelyek esetén a fogyasztónak a DH2 tv. 3. § (2) bekezdése, 4. § (1) bekezdése szerint árfolyamrészből származó túlfizetése állapítható meg, és ez alapján teszi lehetővé a jogegységi határozat a késedelemre alapított felmondás jogszerűségének utólagos, külön perben történő vizsgálatát és megállapítását. Emellett a jogegységi határozat IV. 4. pontja rögzítette azt is, hogy csupán kisebb összegű

hátralék vagy a rövidebb tartamú késedelem miatt – az arányosság követelményeire tekintettel – felmondásnak jellemzően nincs helye.

[15] Az adott ügyben a felülvizsgált elszámolás szerint 0 forint volt az alperesek terhére tisztességtelenül felszámított összeg, ez a körülmény már önmagában kizárta a 4/2021 PJE határozat alkalmazását. Miután az adott jogviszonyra nem volt irányadó a hivatkozott jogegységi határozat, ezért a jogerős ítélet nem ellentétes annak az alperesek által megjelölt pontjaival sem. Emellett megállapítható az is, hogy a jogerős ítéletben a felmondás időpontjára kimutatott tartozás nem volt kis összegű, így a 4/2021 PJE határozat IV. 4. pontja szerint sem állapítható meg a felmondás jogellenessége. Az alperesek a felülvizsgálat engedélyezése körében ugyan hivatkoztak arra is, hogy a másodfokú bíróság rosszul számolta ki a felmondáskor fennálló hátralékos tartozásukat, ez azonban még valósága esetén sem jelentene a PJE határozattól való eltérést; a tényállás megállapítása körében pedig az alperesek megsértett jogszabályhelyet nem jelöltek meg, ennek hiányában e kérdés az engedélyezés alapjaként nem volt figyelembe vehető.

[16] A Kúria mindezek alapján nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérés miatt, ezért azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[17] Az alperesek a személyes költségfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján számított 41.700 forint összegű illetékét a Pp. 87. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése, a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelesek az államnak felhívásra egyetemlegesen megfizetni.

[18] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. július 14.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírósági ügyintéző